

Cestovní náhrady

Právnícké výpočty

Adam Ptašník

2020

Základní zásady

Základní úprava u soukromých zaměstnanců, u státních pouze odchylky ([§ 174 ZP](#))

- Soukromí zaměstnanci – minimální standard, státní zaměstnanci – upravena i horní hranice ([§ 156/3 ZP](#), [§ 173 ZP](#))
- Cestovní náhrady se platí v prokázané výši, nebo v uznané výši zaměstnavatelem (kromě ceny pohonných hmot) ([§ 185 ZP](#))
- Cestovní náhrady lze paušalizovat ([§ 182 ZP](#))
- Doklady musí zaměstnanec předložit do 10 pracovních dní od skončení cesty (není-li jiná dohoda) ([§ 183/3 ZP](#))
- Zaměstnavatel musí pracovní cestu vyúčtovat a uspokojit zaměstnavatele do 10 pracovních dní od předání dokladů, částka doplacená zaměstnanci v Kč se zaokrouhluje na celé Kč nahoru ([§ 183/5 ZP](#))

Druhy cestovních nákladů

- Jízdní výdaje (cestovné)
- Jízdní výdaje k návštěvě rodiny
- Výdaje za ubytování
- Zvýšené stravovací výdaje (stravné)
- Nutné vedlejší výdaje

[§ 156 ZP](#)

Vnitrostátní stravné – zásady

- Vždy se vychází z kalendářního dne ([§ 163/1 ZP](#))
- Spadá-li cesta do 2 kalendářních dnů a je to výhodnější pro zaměstnance, tyto dny se nedělí ([§ 163/4 ZP](#))
- Pro soukromé zaměstnance platí pouze min. sazba ([§ 163/1 ZP](#))
- V rámci zákonné sazby stravné určuje zaměstnavatel zaměstnanci před cestou, neurčili, zaměstnanci náleží zaměstnanci min. sazba ([§§ 163/3, 176/5 ZP](#))

Vnitrostátní stravné - sazby

- Sazba dle délky trvání cesty v jednom kalendářním dni ([§§ 163/1, 176/1,2 ZP](#), [§§ 2, 3 VV](#),):

Délka cesty [h]	Sazba min. [Kč]	Sazba max. [Kč]
0 – 5	0	103
5 – 12	87	103
12 – 18	131	151
18 – 24	206	246

Vnitrostátní stravné – krácení

Délka cesty [h]	Max. krácení
5 – 12	70 %
12 – 18	35 %
18 – 24	25 %

- Sazba krácení je za každé poskytnuté jídlo ([§ 163/2 ZP](#))
- Míru krácení za poskytnutou stravu musí zaměstnavatel zaměstnanci sjednat nebo určit před cestou, jinak se krátí o maximum ([§§ 163/3, 176/3 ZP](#))

Stravné v zahraničí - zásady

- Sazba podle země, ve které trvala cesta v kalendářním dni nejdéle ([§ 170/2 ZP](#))
- Denní sazba se sjedná nebo určí ve výši min. 75 % základní sazby (posádky lodí 50 %) ([§ 170/2 ZP](#))
- Neurčí-li, nebo nesjedná, náleží zaměstnanci jako denní základní sazba (stejně tak státním zaměstnancům) ([§§ 170/2, 179/1 ZP](#))
- Stravné v zahraničí náleží pouze za cesty trvající v kalendářním dni v součtu alespoň 1 hodinu ([§ 170/3 ZP](#))
- Někteří vedoucí státní zaměstnanci mají nárok na zvýšení zahraničního stravného až o 15 % ([§ 179/2 ZP](#))
- Státním zaměstnancům lze poskytnout kapesné až do výše 40 % stravného ([§ 180 ZP](#))

Stravné v zahraničí - sazby

- Základní sazba dle každoroční vyhlášky ([§ 170/2 ZP](#), [§ 189/4 ZP](#), [VC](#))
- Stanovena pro každý jednotlivý stát
- Stanovena buď v EUR (35 - 55), USD (40 - 65), GBP (40), nebo CHF (75) ([příl. VC](#))

Stravné v zahraničí - sazby

- Sazba dle délky trvání zahraniční cesty v jednom kalendářním dni, ve kterém **nevznikl nárok na vnitrostátní stravné** (§ 170/3 ZP):

Délka cesty [h]	Část denní sazby
18 – 24	1
12 – 18	2/3
1 – 12	1/3
0 – 1	0

Stravné v zahraničí - sazby

- Sazba dle délky trvání zahraniční cesty v jednom kalendářním dni, ve kterém vznikl nárok na vnitrostátní stravné ([§ 170/3 ZP](#)):

Délka cesty [h]	Část denní sazby
18 – 24	1
12 – 18	2/3
5 – 12	1/3
0 – 5	0

Stravné v zahraničí – krácení

Délka cesty [h]	Část denní sazby	Max. krácení
18 – 24	1	25 %
12 – 18	2/3	35 %
1 (5) – 12	1/3	70 %
0 – 1 (5)	0	0

- Sazba krácení je za každé poskytnuté jídlo ([§ 170/5 ZP](#))
- Míru krácení za poskytnutou stravu musí zaměstnavatel zaměstnanci sjednat nebo určit před cestou, jinak se krátí o maximum ([§ 170/5 ZP](#))

Souběh vnitrostátního a zahraničního stravného

- Po dobu cesty v ČR se poskytuje vnitrostátní stravné ([§ 154 ZP](#), [§ 170/4 ZP](#))
- Rozhodný je okamžik přechodu hranice (odlet letadla) ([§ 154 ZP](#))
- Doby několika zahraničních pracovních cest v jednom dni se sčítají ([§ 170/4 ZP](#))
- Nevznikne-li při zahraniční pracovní cestě nárok na stravné, její doba se připočítává k cestě vnitrostátní ([§ 170/4 ZP](#))

Cestovné

- Při použití dálkové hromadné dopravy a taxi
 - Prokázaná výše ([§ 157/1 ZP](#))
- Jiný dopravní prostředek místo určeného hromadného
 - Ve výši ceny určené hromadné dopravy ([§ 157/2 ZP](#))
- Silniční motorové vozidlo
 - Základní náhrada + náhrada za spotřebované pohonné hmoty ([§ 157/3 ZP](#))
- Při použití MHD
 - Prokázaná výše ([§ 159/1 ZP](#))
 - V místě výkonu práce – ve výši jízdného bez prokázání ([§ 159/2 ZP](#))
 - Pokud zaměstnavatel zaměstnanci zajistí bezplatné použití MHD
 - jízdné nenáleží ([§ 159/2 ZP](#))

Cestovné – základní náhrada

- Sjednána nebo určena zaměstnavatelem ([§ 158/1 ZP](#)) ve výši nejméně zákonné sazby ([§ 157/4 ZP](#))
- Nebyla-li, náhradní zákonná sazba ([§ 157/4,5 ZP](#), [§ 1 VV](#)):
 - Osobní automobil: 4,20 Kč/km
 - Kolo, motorka, koloběžka, trojkolka: 1,10 Kč/km
 - Přívěs: min. 15 % navíc
 - Nákladní automobily, autobusy, traktory: min. 8,40 Kč/km

Cestovné – spotřebované pohonné hmoty

- *cena x spotřeba x vzdálenost* ([§ 158/2 ZP](#))
- Cena ([§ 158/3 ZP](#), [§ 4 VV](#))
 - Prokázaná zaměstnancem (dokladem, popř. aritmetickým průměrem cen z několika dokladů)
 - Není-li hodnověrně prokázaná, dle vyhlášky
- Spotřeba ([§ 158/4 ZP](#))
 - Spotřeba pro kombinovaný provoz dle norem EU zapsaná v technickém průkazu
 - Není-li tento údaj, aritmetický průměr spotřeb uvedených v technickém průkazu

Zahraniční cestovné

- V cizí měně
- V doložené ceně
- Nedoloží-li ze závažných důvodů zaměstnanec cenu, pak na základě prohlášení o ceně s odůvodněným nedoložením
- Výpočet stejný jako vnitrostátní cestovné

[§ 167 ZP](#)

Cizí měna

- Záloha se poskytuje
 - v měně stanovené vyhláškou, nebo
 - v jiné dohodnuté měně, ke které ČNB vyhláší kurz (vč. Kč), a to dle kurzu ČNB ke dni vyplacení zálohy (přepočítává se přes Kč) ([§ 183/2 ZP](#))
- Zaměstnanec nespotřebovanou zálohu vrací ([§ 183/4 ZP](#))
 - v poskytnuté měně
 - v české měně
 - v měně, na kterou prostředky směnil
- Zaměstnavatel doplácí cestovní náhrady převyšující zálohu ([§ 183/4 ZP](#))
 - v měně dle dohody
 - v české měně
- Pro vyúčtování záloh se použije kurz zálohy a kurzy doložené zaměstnancem. ([§ 183/4 ZP](#))
- Nebyla-li poskytnuta záloha, kurz ČNB k 1. dni pracovní cesty ([§ 184 ZP](#))

Diskuze

- Daně z příjmů
 - zaměstnance
 - vyšší stravné poskytované soukromým zaměstnavatelem
 - paušální cena pohonných hmot
- Pracovní cesta spadající do více dnů ([§ 163/4 ZP](#))
 - sčítají se vždy časy všech možných 2 sousedních dnů?
 - sčítají se časy i více než 2 dnů?
 - platí pouze pro pracovní cesty trvající právě 2 dny?

Použité předpisy

- ZP: Zákon č. [262/2006 Sb.](#), zákoník práce: [§ 151 an.](#)
- VV: Vyhláška č. [358/2019 Sb.](#) (základní náhrada, vnitrostátní stravné a průměrná cena pohonných hmot)
- VC: Vyhláška č. [310/2019 Sb.](#) (základní sazby stravného v cizí měně)